

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
SERVICI DE BENESTAR SOCIAL I INTEGRACIÓ

Estudi del barri de La Malva-rosa

Maig 2016

Secció d'Estudis, Planificació i Formació

Amb la col·laboració de Juan Márquez Martínez, alumne en pràctiques del Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques de la Facultat de Ciències Socials de la Universitat de València

ÍNDEX

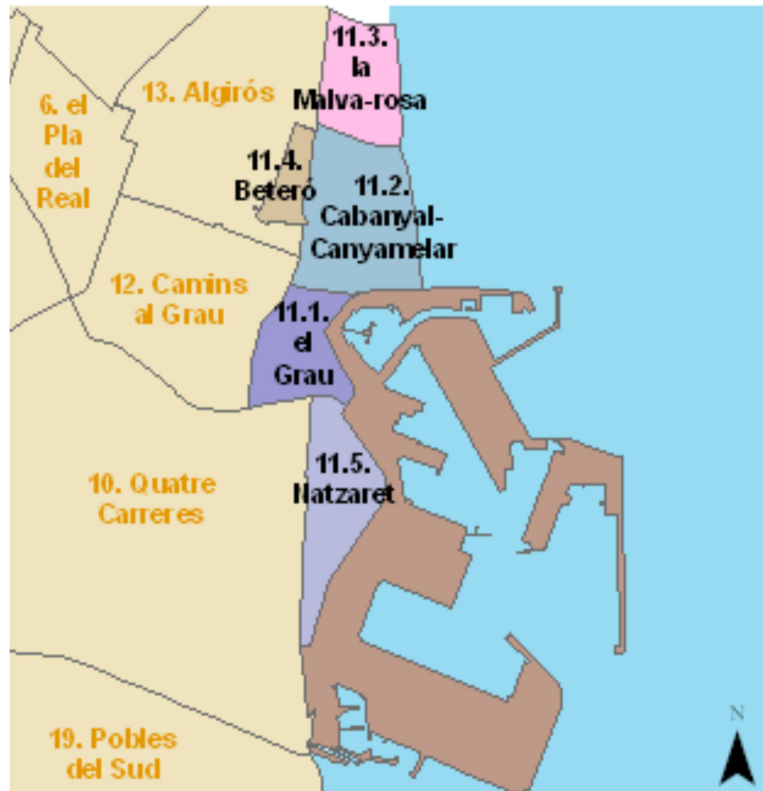
1. ENTORN GEOGRÀFIC DEL BARRI DE LA MALVA-ROSA	3
2. APROXIMACIÓ ALS SEUS ANTECEDENTS HISTÒRICS	6
3. LA MALVA-ROSA EN LA ACTUALITAT	12
3.1 DESCRIPCIÓ DEL BARRI	12
3.2 ASSOCIACIONISME A LA MALVA-ROSA	14
4. DADES SOBRE LA POBLACIÓ I EL BARRI	16
5. RECURSOS PÚBLICS I PRIVATS DEL BARRI	26
RECURSOS EDUCATIUS	26
RECURSOS SANITATARIS	28
RECURSOS SOCIALS	30
TRANSPORT PÚBLIC	33
7. ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I VEÏNES	46
8. CONCLUSIONS	50
9. BIBLIOGRAFIA	53

1. ENTORN GEOGRÀFIC DEL BARRI DE LA MALVA-ROSA

El barri de la Malva-rosa forma part del districte municipal 11, els Pobles Marítims. També formen part d'aquest districte els barris de Beteró, el Grau, Natzaret i el Cabanyal-Canyamelar. Es tracta d'un districte perifèric, situat a l'extrem est de la ciutat. Els seus barris es van incorporar progressivament a la ciutat entre finals del segle XIX i començaments del XX.

Com es pot observar en el plànol 1, els Pobles Marítims limiten a l'oest amb els districtes municipals d'Algirós, Camins al Grau i Quatre Carreres. Al nord limiten amb el terme municipal d'Alboraia i pel sud i el sud-est amb el port de València. Al seu límit nord-oriental, limita amb la mar Mediterrània.

PLÀNOL 1. DISTRIBUCIÓ DELS POBLATS MARÍTIMS PER BARRI

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

Aquesta posició perifèrica, juntament amb certes barreres físiques com per exemple la línia del ferrocarril a Barcelona, han causat un aïllament relatiu de la resta de la ciutat durant dècades i han permès la pervivència d'una identitat pròpia a tot el Marítim.

Les grans vies de circulació delimiten l'espai de la Malva-rosa pel sud, pel nord i per l'oest. Pel sud, l'avinguda dels Tarongers (antiga sèquia de la Cadena) separa la Malva del barri del Cabanyal, per l'oest limita amb la Universitat Politècnica, les cotxeres de la EMT i el Camí de Vera pel carrer Ingeniero Fausto Elio.

Pel nord limita amb el terme municipal d'Alboraia pel carrer Arnau de Vilanova, coincidint amb l'antiga Sèquia de Vera. Actualment la profusa edificació de la zona ha conformat un continu urbà que fa indistingible un terme municipal de l'altre si no es coneix el límit legal. Finalment, el barri de la Malva-rosa limita a l'est amb la platja del mateix nom i el seu Passeig Marítim.

2. APROXIMACIÓ ALS SEUS ANTECEDENTS HISTÒRICS

A causa de la seua tardana creació, aproximadament a mitjans del segle XIX, i a diferència de la resta de barris del Marítim, el barri de la Malva-rosa té poc temps de vida. No obstant, això no significa que no tinga història, encara que siga curta. Probablement el document més útil per a conèixer la història de la Malva-rosa és el llibre d' Antonio Sanchís Pallarés; *Historia de la Malvarrosa, nacida del Agua* (1994).

Segons aquest autor, els orígens de la Malva-rosa es remunten a mitjans del segle XIX quan el botànic francès Jean Felix Robillard, jardiner major del Jardí Botànic de València, va adquirir gràcies a la desamortització de Madoz uns terrenys humits entre la platja i la partida de Vera de l'Horta de València.

La superfície adquirida va ser aproximadament de 300.000 m², part coincideix amb l'actual barri de la Malva-rosa, part pertanyia al terme municipal d'Alboraia. En aquests és on va instal·lar la seua residència i va construir una finca dedicada al cultiu de diverses plantes, inclosa una espècie de gerani que és la que dóna el nom al barri i a la platja adjacent. Gràcies al cultiu massiu d'aquesta planta va poder crear una fàbrica de perfums i sabons molt exitosa.

Fotografia 1. Recol·lectors de malva-rosa a la Plantació de Robillard

Any: desconegut

Font: <http://malvasyrosas.blogspot.com.es/2010/10/recogida-de-la-malva-rosa.html>

Tot i que probablement aquest episodi del botànic és el més cèlebre, segons conta Sanchis, hi ha al menys altres dues causes històriques fonamentals en la formació del barri. En primer lloc, la construcció de l'hospital de San Juan de Dios (ara, *Valencia al Mar*) a causa de la proximitat del mar que proporcionava les quantitats de iode necessàries per a tractar als malalts de tuberculosi. En segon lloc, la construcció del ferrocarril que connectava les pedreres amb el port i permetia transportar els materials necessaris per a la construcció de la seua escullera ². La via del ferrocarril coincidia amb el traçat de l'actual carrer Cavite. Aquesta via va ser prèvia a la urbanització de la zona i possiblement el barri es va organitzar primerament al voltant d'aquesta, abans de la creació de l' Avinguda Malva-rosa. Com a curiositat, la platja de la Malva-rosa també es va emprar com a primer aeròdrom de València, fins a la construcció del de Manises en 1932. ³

Fotografia 2. Xalet original de Blasco Ibáñez al actual carrer Isabel de Villena

Any de la fotografia: 1960

Font: <http://valenciadesaparecida.blogspot.com.es/2012/02/chalet-de-blasco-ibanez-en-la-playa-de.html#links>

² Es pot trobar informació més específica sobre aquest ferrocarril al blog de Paco Pons <http://caminosdeferro.blogspot.com.es/2014/01/el-ferrocarril-de-las-canteras-del-puig.html>

³ <https://elsecretodelospajaros.wordpress.com/2015/11/18/la-vocacion-aeronautica-de-una-playa-la-malvarrosa/>

A començaments del segle XX s'alcen algunes de les edificacions més significatives de la zona, els xalets que la burgesia valenciana va construir a primera línia de platja. Cal destacar especialment el de Blasco Ibáñez, construït a 1902 i enderrocat als 80, la reconstrucció del qual és actualment la seua casa-museu. (Corbín Ferrer, 1994: 174-175).

No obstant açò, el poblament massiu de la zona es produeix de forma paral·lela al desplaçament de la activitat industrial a las rodalies, les primeres dècades del segle XX, amb fàbriques como la de la Papelera Española, la fàbrica de carbó Ballesteros, Sociedad Anónima de Fuerzas Eléctricas (SAFE) o la Unión Naval de Levante. Amb la localització d' aquestes indústries diverses, la Malva-rosa se constitueix com un barri on la població és des dels començaments eminentment obrera. De fet, part dels habitatges originals van ser promoguts per les empreses per als seus propis treballadors. També és aquesta gènesi obrera del barri la que explica l' esperit reivindicatiu i combatiu dels seues habitants, el qual encara perdura.

Pel que fa a la procedència geogràfica de la població, van ser molt importants en la conformació del barri les successives onades migratòries des de Andalusia, Castella-la Manxa o Extremadura. Sanchís (1994) cita el cas específic de centenars de treballadors vinguts del poble cordovès de Peñarroya -Pueblonuevo. No obstant açò, a l'entrevista que férem amb la directora del Centre Municipal de Serveis Socials també es va fer referència a la presència de prou habitants d'altres indrets del Marítim, que es van traslladar a la Malva-rosa per la disponibilitat d'habitatges a començaments del segle XX.

Al llarg del segle XX, tant els Poblatos Marítims en general com més concretament la Malva-rosa reben successius danys i reconstruccions. En primer lloc, pateix l' impacte de la Guerra Civil. En segon lloc, las riudes de 1949 i 1957 també afectaren considerablement a la Malva, a partir dels destrosses causades per aquesta última es van construir al voltant de 1955 i terminades en 1966, diferents blocs d'habitatge social, entre d'ells els coneguts popularment com Casitas Rosas i l'altre denominat Grup Malvarrosa⁴. A més, als anys 50 es produí una forta conflictivitat laboral en la Papelera, amb successives vagues fins al seu tancament a finals de la dècada.

⁴ Fte.: A. Peñín, (1978). *Valencia, 1874-1959. Ciudad, arquitectura y arquitectos*. Escuela Técnica superior de Arquitectura. E.T.S.A.V, número 4. Universidad Politécnica de Valencia., pag. 195 y 233.

Pel que fa a la història més recent del barri, hi ha dues qüestions que han marcat clarament el present del barri. En primer lloc, la problemàtica del tràfic de drogues al barri i les lluites veïnals en contra i, en segon lloc els canvis introduït amb el PGOU de 1988 i altres canvis urbanístics, especialment la lluita contra el projecte de fer una autopista per la platja i per construir en el seu lloc el Passeig Marítim.

Fotografia 3. Efectes de la riuada de 1957 a la Malva-rosa

Any: 1957

Font: <https://meloussa.wordpress.com/2012/10/15/55a-aniversario-de-la-riada-de-valencia-14-de-octubre-de-1957/>

La problemàtica del tràfic de drogues es remunta als anys 80 coincidint amb el auge del consum d' heroïna a tota Espanya i la forta crisi econòmica. Segons ens explicà la directora del CMSS en la entrevista que vam mantindre, el narcotràfic a la Malva-rosa ha estat controlat per un parell de clans de persones d'ètnia gitana que viuen en alguns dels habitatges dels blocs anomenats Casitas Rosas. Aquestes activitats van tindre el efecte de desplaçar a molts habitant originals dels blocs, reubicats de la riuada de 1957, i la seua degradació va portar fins i tot a enderrocar un dels blocs.⁵

Es tractava d'un tràfic més de *menudeo* que no a gran escala, el que va tindre el efecte d'atraure molts comprador al barri, els quals habitualment també consumien la droga que compraven al mateix barri. L' afluència de persones drogoaddictes al barri, la proliferació de la delinqüència comú i la prostitució va causar una forta degradació del barri i de la convivència. La entrevistada contava el següent: *"Incluso aquí –fent*

⁵ <http://amicsdelamalva.blogspot.com.es/2014/12/imagenes-del-derribo-de-un-bloque-de.html>

referencia al Centre de Serveis Socials- *subía gente, se metía gente a pincharse en los barrios continuamente, en la calle, en los parques, en cualquier lado.*”

Els veïns i veïnes de la Malva-rosa van combatre molt aquesta lacra, amb concentracions i manifestacions però també amb patrulles veïnals⁶ que en alguns casos van arribar a exercir directament la violència contra els toxicòmans. El conflicte va esclatar amb les manifestacions massives que es van organitzar en 1991, durament represes per la policia. En una entrevista realitzada per eldiario.es en febrer de 2016, el veí Pepe Barrio va declarar: *“Desde el 17 de septiembre de 1991 hasta la misma fecha en 1992 estuvimos manifestándonos cada día en la zona de las cuatro esquinas (...) Aguantamos cargas policiales brutales. Pero al final conseguimos nuestro objetivo”*⁷.

Fotografia 4. Protesta veïnal contra el tràfic de drogues al centre de València

Any:1991

Font: <http://www.lasprovincias.es/culturas/201505/31/malvarrosa-sale-calle-defensa-20150531002611-v.html>

⁶ <http://hemeroteca.abc.es/nav/Navigate.exe/hemeroteca/madrid/abc/1991/10/20/081.html>

⁷ http://www.eldiario.es/cv/Malva-rosa-vecino-abandonado-Cabanyal_0_481202905.html

Tot i que las Casitas Rosas encara és un important punt de venda de droga la pressió veïnal va aconseguir una presència policial major al barri i, junt amb altres factors, una molt menor delinqüència i conflictivitat al barri.

Pel que fa als canvis urbanístics dels 80, segons Josep Sorribes (2013) aquesta va ser una dècada clau perquè es reconeix el valor de la façana marítima i es redissenya la seua estructura urbana. El document clau va ser el PGOU de 1988, que tractava de resoldre els problemes causats. No obstant açò, en el cas concret de la Malva-rosa la revisió de la política urbanística no va ser tan profunda i segons denunciïn diferents associacions del barri aquest no s'ha complert en certs casos, per exemple certs descampats que s'havien planificat como a zona verda.

Segons diu la pròpia revisió del PGOU 1988 *“En lo relativo al barrio de la Malvarrosa, este se consolidó en los años 70 del siglo XX, al amparo del Plan Parcial nº13 de 1975. El Plan General de 1988 recogió el estado existente y procuró ordenar con una cierta unidad de planteamiento, los vacíos urbanos que habían quedado entre las edificaciones. “*

Probablement el fet més important va ser la construcció del Passeig Marítim, que permetia cohesionar els espais del Marítim abans desconnectats i dedicar-los al oci dels habitants de la ciutat. El projecte, de Colominas i Piñón, es va plasmar al Pla Especial del Passeig Marítim de 1990.

Aquest Passeig Marítim també va sorgir gràcies a una gran mobilització veïnal, especialment als moments finals del franquisme quan en va produir una gran oposició al projecte que pretenia construir una autopista per la platja (Sorribes, 2013).

Altres canvis rellevants van ser el soterrament de les vies del ferrocarril a Barcelona a l'any 1991 i la substitució de les instal·lacions d'indústries desfasades per habitatges nous.

3. LA MALVA-ROSA EN LA ACTUALITAT

3.1 DESCRIPCIÓ DEL BARRI

Possiblement el que més crida l'atenció dels visitants primerencs del barri de la Malva-rosa és el fort contrast existent entre la zona del passeig marítim i la resta del barri. De fet, quan s'analitza la morfologia urbana de la Malva-rosa, aquesta és una de les característiques més rellevants.

El segon tret destacable és que els carrers principals són els que travessen el barri de nord a sud, paral·lels a la platja, amb algunes excepcions com els carrers d'Arnau de Vilanova i Mendizábal que transcorren perpendiculars al mar. Per últim, el principal d'aquests carrers és l' Avinguda Malva-rosa, que delimita el barri internament: a l'oest es situen els grups d'habitatges per als treballadors portuaris construïdes a la postguerra, a l'est es situen els habitatges construïts durant les dècades posteriors. És a dir, el barri tendeix a créixer cap al mar.

Al llibre *Los poblados Marítimos y sus problemas sociales* (1994) es proposa una divisió del barri en quatre espais amb característiques pròpies. Al meu parer, més de vint anys després aquesta divisió encara té sentit, tot i que amb matisos.

En primer lloc, a primera línia de platja i quasi com un món apart, als carrers Isabel de Villena i Pavia es troben els antics xalets d'estiueig de la burgesia valenciana inclosa la casa, ara casa-museu, de Blasco Ibáñez. És una zona que es diferencia molt de la resta del barri tant per la composició social del veïnat –d'extracció molt més alta que la resta dels habitants, que són la majoria de classe obrera- com per les edificacions i el seu ús.

Es tracten d'habitatges unifamiliars, aparentment luxoses pels materials de construcció i les mesures de seguretat que es poden observar des de l'exterior, molts d'ells rehabilitats durant la darrera dècada. A més l'ús que es dona aquests habitatges també és diferent, més recreatiu-turístic, com a segona residència, que com habitatge principal. També hi ha alguns negocis, principalment restaurants, i el Centre Ocupacional Municipal Isabel de Villena.

També trobem a aquests carrers molts dels equipaments públics del barri com són el Centre Ocupacional Municipal Isabel de Villena, el IES Isabel de Villena i el CEIP Blasco Ibáñez. Al seu límit sud es troben gran part dels equipaments sanitaris del barri como són el Hospital Malva-rosa, centre d'especialitats que inclou una Unitat de Planificació Familiar, i el Centre del Salut.

A continuació, al límit oriental del barri i paral·leles a la platja i als carrers de Pavia i Isabel de Villena, transcorren els carrers de Cavite, d' Antonio Ponz i l'Avinguda Malva-rosa. Com s'ha dit anteriorment, aquesta última és l'artèria central i concentra la major part de l' activitat comercial del barri. En aquesta primera part interior del barri –entre la AV. Malva-rosa i els xalets- es situen els edificis construïts

A l'oest de l' Avinguda Malva-rosa es situen els grups d'habitatges construïts als anys 40 per als treballadors del port i les diferents indústries. La seua construcció va ser necessària per la explosió demogràfica de la postguerra a València, a causa dels desplaçats pel conflicte, i pels danys que va causar la guerra en els edificis anteriors.

Per últim, la darrera dècada el extrem occidental del barri –carrer Ingeniero Fausto Elio- va patir una important construcció de nova vivenda, principalment grups d'adossats que contrasten per la seua millor qualitat de construcció amb la part més endins de barri. Paral·lel al barri transcorre un nou parc amb zones de joc infantil, una de les poques que existeixen al barri junt a les del costat de la Ermita de Vera (al final del carrer Mendizábal) i las del Carrer Oset.

Pel que respecta a l'habitatge social, cal destacar els dos grups realitzats a mitjans dels 50, per a la cooperativa de la Unión Naval de Levante, projectats pel Instituto Nacional de la Vivienda⁸, que ja havíem comentat en les seccions anteriors.

Potser el més conegut és el que forma els blocs de vivendes socials conegudes com les "Casitas rosas" és la zona més degradada socialment i físicament del barri a causa del tràfic de drogues. Tot i que segons un estudi de la Universitat de València en 2001 prop del 90 % dels habitatges ja havien passat a titularitat privada, a la entrevista que vam mantindre amb la directora del CMSS vam tenir constància de que a la zona també funciona un règim de propietat informal, amb successius lloguers i ocupacions il·legals.

⁸ Fte.: A. Peñín, (1978). *Valencia, 1874-1959. Ciudad, arquitectura y arquitectos*. Escuela Técnica superior de Arquitectura. E.T.S.A.V, número 4. Universidad Politécnica de Valencia., pág. 191-196.

El altre grup, segons el mateix estudi citat abans molt més integrat, és el anomenat Grup Malva-rosa. Al 2001 havia ja 497 habitatges (de 508) transferits a titularitat privada.

3.2 ASSOCIACIONISME A LA MALVA-ROSA

A més d'una descripció física del barri, cal tenir en conta el teixit associatiu que existeix en ell, que és el que dóna vida a un barri i que en el barri de Malva-rosa és especialment actiu. A continuació es nomenen, amb una petita explicació, algunes de les entitats presents al barri amb més importància.

Associació de Veïns de Malva-rosa: es tracta d'una entitat amb una història reivindicativa molt llarga, per exemple en el que respecta a la lluita contra el tràfic de drogues al barri. Actualment es troba en perill de desaparició per la pèrdua del seu local històric al carrer Mendizábal, que el Ajuntament ha decidit deixar de sufragar. Recentment s'ha plantejat fer una unió amb l'associació següent.⁹

Associació “Amics i veïns de la Malva”: altra associació de veïns però més nova – de començaments del segle XXI- i una militància més jove que sorgeix després d'un intent infructuós d'ingressar en l' associació anterior. A la secció setena es transcriu la entrevista que vam mantindre amb dues de les sòcies. És una associació que col·labora molt amb altres moviments socials i entitats, com les tres següents.

Plataforma Litoral per al poble: tot i que no és una associació exclusiva del barri, les seues activitats i reivindicacions són rellevants per a aquest, referides a la façana marítima de la ciutat. Es tracta d'una plataforma formada per Associacions de veïns del litoral de València i altres col·lectius, en el cas de la Malva-rosa la impulsa la Associació de Veïns i la Associació “Amics de la Malva”

Grup de dones Malva-rosa: grup feminista del barri, que naix des de la Associació de Veïns, la qual van abandonar a començaments dels 90 a causa del augment de la conflictivitat i la radicalització d'alguns veïns¹⁰. En la actualitat comparteix local amb Amics de la Malva.

⁹ <http://amicsdelamalva.blogspot.com.es/2016/04/perspectivas-del-asociacionismo-en-la.html>

¹⁰ <https://feministasvalencianas.wordpress.com/mcasola-tbertomeu-malvarrosa/>

Coordinadora d'educació: organització conjunta dels centres escolars i instituts públics del barri i les seues AMPAs, amb presència de les associacions de veïns. Fa reivindicacions específicament educatives, com la retirada del amiant dels sostres d'alguns centres o els impagaments de la Administració, però també col·laboren en altres iniciatives com la darrera Setmana Cultural.

Cáritas Diocesana: es tracta d'una entitat amb molta presència en tots els Pobles Marítims, en el cas de la Malva-rosa es troben presents a dues parròquies: Inmaculada de Vera i la Preciosísima Sangre. A la entrevista amb la directora del CMSS Malva-rosa els seus respectius retors van rebre moltes lloes pel seu treball social:

“Las dos trabajan cara al obrero, de alguna manera. Pero del obrero del año 68, son muy reivindicativos. Yo trabajo muy a gusto con ellos. Ellos cuidan mucho lo social porque son gente que trabajan mucho en la calle. No es que el usuario de Cáritas vaya, son ellos los que van”

Falla: la falla Malvarrosa-Antonio Ponz-Cavite, actualment en secció especial, és un important element dinamitzador del barri, en un sentit lúdic i festiu. Històricament, com passa amb altres moltes falles, ha tingut la funció d'integrar els immigrants vinguts d'altres indrets d'Espanya.

4. DADES SOBRE LA POBLACIÓ I EL BARRI

A continuació descrivim i analitzem les dades sociodemogràfiques del barri de Malva-rosa, en comparació amb les dades del districte dels Poblats Marítims i de la ciutat de València. Les dades que es presenten han estat proporcionades per l'Oficina d'Estadística de l' Ajuntament de València.

Taula 1. Evolució de la població. 1991-2015

	València		Poblats Marítims		La Malva-rosa	
	N	Variació (%)	N	Variació (%)	N	Variació (%)
1991	752.909	-	58.643	-	13.544	-
1996	746.683	-0,8	58.824	0,31	13.492	-0,4
2008	810.064	8,5	60.019	2	14.171	5
2009	815.440	0,7	60.575	0,9	14.323	1,1
2010	810.444	-0,6	60.156	-0,7	14.259	-0,5
2011	800.469	-1,2	59.492	-1,1	14.008	-1,8
2012	799.188	-0,2	59.180	-0,5	13.932	-0,5
2014	787.301	-1,5	57.893	-2,8	13.564	-2,6
2015	787.266	0,0	57.710	-0,3	13.496	-0,5
Variació 1991-2015 (%)	4,6		-1,6		-0,4	

Font: Oficina d'Estadística, Ajuntament de València. Elaboració pròpia

La Malva-rosa, com podem observar a la taula 1, no ha patit una forta variació de la seua població els darrers 25 anys. En el període que va des de 1991 fins a 2015 la població de Malva-rosa disminueix en un 0,4 % - la disminució s'intensifica a partir de 2010- una reducció inferior a la dels Poblats Marítims, però contradictòria amb la evolució demogràfica de la ciutat on la població augmenta en aquest període en un 4,6 %.

Una possible explicació d'aquesta desviació de l'evolució demogràfica general és que la Malva-rosa no s'ha aprofitat del creixement econòmic de les darreres dècades en la mateixa mesura que la resta de la ciutat. També cal tenir en compte la degradació social del barri durant les dècades dels 80 i 90 que van causar una imatge poc desitjable del barri per als potencials nou habitants, estigma que encara roman i que lastra el seu desenvolupament.

No obstant açò, es poden observar variacions anuals significatives. Per exemple, el barri pateix un augment de població en 2008 i 2009, però la seua població continua disminueix a partir del 2010 fins a 2015.

Taula 2. Població per grups d'edat i sexe. 2015

Grups d'edat	Malva-rosa					
	Dones	%	Homes	%	Total	%
Total	6.888	100,0%	6.608	100,0%	13.496	100,0 %
0-15	915	13,3%	984	14,9%	1.899	14,1 %
16-64	4.443	64,5%	4.534	68,6%	8.977	66,5 %
65 y mas	1.530	22,2%	1.090	16,5%	2.620	19,4 %
% sobre la població total	51,0 %		49,0 %		100,0 %	
Grups d'edat	Poblats marítims					
	Dones	%	Homes	%	Total	%
Total	29.653	100,0 %	28.057	100,00%	57.710	100,0 %
0-15	4.323	14,6 %	4.608	16,40%	8.931	15,5 %
16-64	18.712	63,1 %	19.141	68,20%	37.853	65,6 %
65 y mas	6.618	22,3 %	4.308	15,40%	10.926	18,9 %
% sobre la població total	51,4 %		48,6 %		100,0 %	
Grups d'edat	València					
	Dones	%	Homes	%	Total	%
Total	411.124	100,0 %	376.142	100,00%	787.266	100,0 %
0-15	56.858	13,8 %	59.757	15,90%	116.615	14,8 %
16-64	260.227	63,3 %	253.589	67,40%	513.816	65,3 %
65 y mas	94.039	22,9 %	62.796	16,70%	156.835	19,9 %
% sobre la població total	52,2 %		47,8 %		100,0 %	

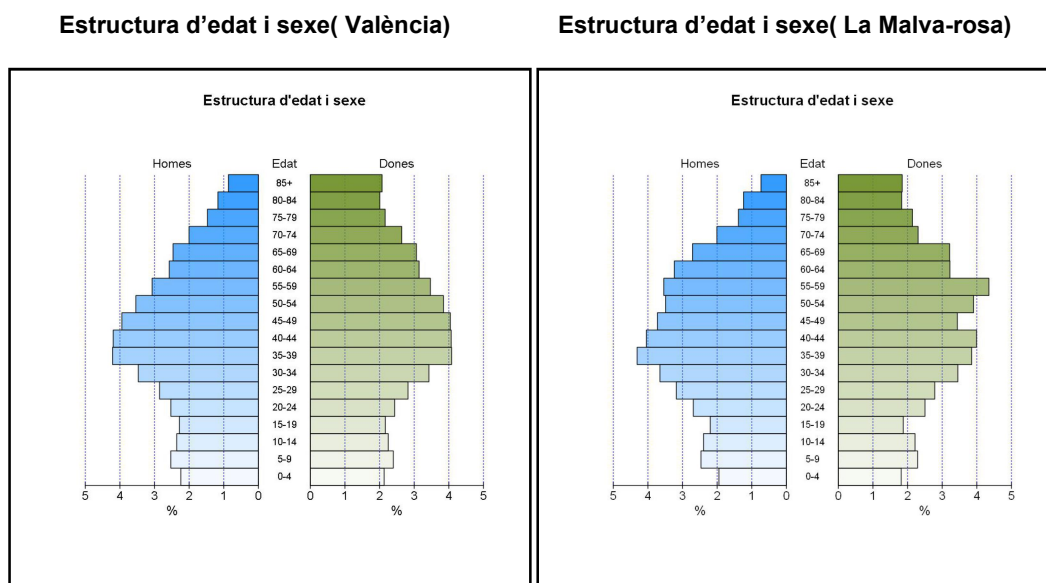
Font: Oficina d'Estadística, Ajuntament de València. Elaboració pròpia

Aquesta taula mostra la composició per sexe i per grups d'edat de la Malva-rosa, els Poblats Marítims i la ciutat de València. Al barri el primer grup d'edats (0-15 anys) representa un 14,1 % de la població total, proporció semblant a la del districte (15,5 %) i la de València (14,8 %).

Pel que fa al grup de edat de 16 a 64 anys, es tracta del grup principal en els tres casos: constitueix un 66,5 % a la Malva-rosa, un 65,6 % a Poblats Marítims i un 65,3 % a València. El percentatge de població major de 65 anys és del 19,4 % a Malva-rosa, el 18,9 % als Poblats Marítims i el 19,9 % a la ciutat de València, és a dir, són molt similars. Es tracta als tres casos d'una proporció superior a la grup d' edat entre 0 i 15 anys, un indicador del nivell de envelliment de la població, com mostren les piràmides de població de la pàgina següent.

Quant a la distribució per sexe, la proporció de dones és lleugerament superior a la de les dones als tres territoris analitzats. No obstant açò, si tenim en conta la distribució de ambdós sexes segons el grup d'edat, aquesta no és uniforme. Dels 0 als 64 els homes superen numèricament a les dones, però al grup dels 65 anys i més s'inverteix la proporció. Es tracta de un fenomen habitual a totes les societats occidentals, causat pel major nombre de naixements de homes i la major esperança de vida de les dones.

Figura 1 Piràmide de població de València i de la Malva-rosa (2015)

Font: Oficina d'Estadística de l'Ajuntament de València

Taula 3. Població segons el lloc de naixement. 2015

	Malva-rosa		València	
València	8.250	61,1 %	431.371	54,8 %
Resta de l'Horta	256	1,9 %	21.115	2,7 %
Resta de la Comunitat	562	4,2 %	60.980	7,8 %
Resta de l'Estat	2.534	18,8 %	145.614	18,5 %
Estrangers	1.894	14,0 %	128.186	16,3 %
Total	13.496	100,0 %	787.266	100,0 %

Font: Oficina d'Estadística, Ajuntament de València. Elaboració pròpia

La taula superior ens informa de quina és la procedència de la població de Malva-rosa i la de València. La dada més destacable és que la població autòctona de la ciutat és a la Malva quasi set punts percentuals superior a la del conjunt de València.

El segon grup en ordre d'importància és en tots dos casos la població de la resta de l'Estat, que constitueix un 18,8 % de la població en Malva-rosa i un 18,5 % en València. Com a tercer grup més rellevant trobem la població estrangera que suposa a la Malva-rosa un 14 % de la població, xifra lleugerament inferior a la de la ciutat de

València (16,3 %). La major diferència es dona en la població estrangera, que en el conjunt de la ciutat és dos punts percentuals superior a la de Malva-rosa.

Taula 4. Població estrangera per sexe i nacionalitat, per continents. 2015

	Malva-rosa						València	
	Total		Dones		Homes		Total	
UE (28)	716	47,6 %	337	47,9 %	379	47,3 %	30.797	32,8 %
Resta d'Europa	142	9,4 %	84	11,9 %	58	7,2 %	4.993	5,3 %
Àfrica	193	12,8 %	68	9,7 %	125	15,6 %	12.604	13,4 %
Amèrica del Nord	19	1,3 %	12	1,7 %	7	0,9 %	1.078	1,2 %
Amèrica Central	24	1,6 %	13	1,9 %	11	1,4 %	3.651	3,9 %
Amèrica del Sud	246	16,4 %	135	19,2 %	111	13,9 %	26.051	27,7 %
Àsia, Oceania i altres	165	11,0 %	55	7,8 %	110	13,7 %	14.876	15,8 %
Total	1.505	100,0 %	704	100,0 %	801	100,0 %	94.050	100,0 %
% respecte al total	11,2 %						12,0 %	

Font: Oficina d'Estadística, Ajuntament de València. Elaboració pròpia

La taula quatre ens dona encara més informació respecte a la població estrangera, com el seu sexe i la zona de procedència. La taula tres es referia al lloc de naixement, aquesta a la nacionalitat legal, per tant la proporció de població estrangera sobre el total a la nova taula és menor – hi ha població nascuda al estranger amb nacionalitat espanyola.

Com podem observar, la majoria de la població estrangera de la Malva-rosa procedeix de la resta de la UE (47,6 %) Aquest grup és també el més nombrós al conjunt de la ciutat de València, però inferior en quinze punts percentuals respecte a Malva-rosa. La resta de grups d'estrangers per ordre d'importància numèrica al barri són: africans, sud-americans, asiàtics, europeus de fora de la UE i americans centrals i del Nord. Les diferències principals amb la població estrangera del conjunt de la ciutat de València són que a aquesta la població sud-americana i asiàtica és proporcionalment major (onze i cinc punts percentuals, respectivament).

Si observem les dades a nivell de nacionalitats concretes¹¹, respecte al total de la població estrangera en Malva-rosa, 1505 persones, el 25,9 % és de nacionalitat romanesa, el 5 % ucraïnesa i una proporció semblant búlgara i colombiana. Les sòcies de l'associació de veïns *Amics de la Malva* consultades van confirmar que la població immigrant majoritària era d'Europa de l'est.

¹¹ Informe Població de Nacionalitat Estrangera a la ciutat de València (2015). Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

Tanmateix, en una entrevista amb la directora del CMSS Malva-rosa ens va transmetre que en els últims anys s' havia produït un cert transvasament de població gitana romanesa des de Malva-rosa a Cabanyal. A més ens va dir que la població d'immigrants majoritària era de països musulmans; no obstant açò el país musulmà amb una major representació al barri és Marroc, amb sols un 3,7 % dels estrangers.

Taula 5. Nombre de fulls padronals i personals. 2015

	Malva-rosa	València
Total fulls	5.515	324.648
Total persones	13.496	787.266
Fulls familiars	5.508	324.330
Persones en fulls familiars	13.456	783.198
Mitjana de persones en fulls familiars	2,44	2,41
Fulls col·lectius	7	318
Total persones en fulls col·lectius	40	4.068
Mitjana de persones en fulls col·lectius	5,7	12,8

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València. Elaboració pròpia.

S'identifica el concepte fulls padronals amb el de llars, ja que recull informació de les persones empadronades al mateix domicili. La taula superior mostra que la mitjana de les persones en fulls familiars al barri de Malva-rosa és pràcticament igual a la de València. Hi ha 5.508 fulls familiars que recullen 13.456 persones. Respecte als fulls col·lectius, (residències, pisos tutelats...) a Malva-rosa n'hi ha set, composts per 318 persones, amb una mitjana de persones per full col·lectiu molt inferior a la de la ciutat - 5,7 persones per full de Malva-rosa en comparació amb 12,8 de València.

Taula 6. Fulls familiars segons el nombre de persones. 2015

	La Malva-rosa, fulls familiars		València, fulls familiars	
1 persona	1.671	30,3 %	104.919	32,4 %
2 persones	1.567	28,5 %	87.603	27,0 %
3 persones	1.144	20,8 %	62.318	19,2 %
4 persones	790	14,3 %	47.889	14,8 %
5 persones	197	3,6 %	13.337	4,1 %
6 persones	62	1,1 %	4.566	1,4 %
7 persones o més	77	1,4 %	3.698	1,1 %
Total	5.508	100,0 %	324.330	100,0 %

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València. Elaboració pròpia

Pel que fa al nombre de persones per full familiar, la distribució és molt semblant al barri de Malva-rosa i a València – no n'hi ha cap variació superior a cinc punts percentuals. Els fulls familiars majoritaris són els formats per una o dues persones, quan s'agrupen ambdues sumen aproximadament el 60%. Aquest tipus de fulls poden recollir pluralitat de situacions familiars: persones majors que viuen soles, famílies

monomarentals, parelles sense fills, persones joves emancipades persones separades o divorciades, etc.

Taula 7. Principals indicadors demogràfics (2015)

	Malva-rosa	Poblats marítims	València
Taxa bruta de natalitat	7,5	8,7	8,2
Taxa bruta de mortalitat	7,5	8,8	8,7
Taxa general de fecunditat	34,2	38,1	35,2
Relació de masculinitat	95,9	94,6	91,5
Edat mitjana	45,6	42,9	45,3
Índex d'envelliment	138	122,3	134,5
Índex de sobreenvelliment	13,3	14,6	14,7
Índex demogràfic de dependència	50,3	52,5	53,2
Percentatge població estrangera	11,2	13,2	11,9

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València. Elaboració pròpia

En aquesta taula es mostren els principals indicadors de la situació demogràfica del barri, del districte i de la ciutat. Crida la atenció que Malva-rosa té unes taxes de natalitat i mortalitat inferiors a les del districte i la ciutat. El mateix passa amb la taxa de fecunditat general, la taxa del barri és inferior a la mitjana de la ciutat però la taxa dels Poblats Marítims en el seu conjunt és superior a ambdós.

Respecte a l'índex d'envelliment, és molt alt a la Malva-rosa, d'un 138 %, superior al del districte dels Poblats Marítims (122,3 %) i més similar, encara que superior, al del conjunt de la ciutat (134,5 %). No obstant açò, l'índex de sobreenvelliment de la Malva-rosa és inferior tan al del districte com al de la ciutat.

Per la seua part, l'índex demogràfic de dependència -que reflecteix la major càrrega que suporta la població activa al barri respecte de la població inactiva (menors de 16 anys i majors de 65) - és inferior al barri que al districte i inferior a la ciutat en ambdós casos.

Pel que fa a la edat mitjana, en el barri és de 45,6 anys mentre que a la ciutat és de 45,3 anys. Aquesta edat mitjana del barri ha augmentat, la mateixa dada per a l'any 2005 és de 40,4 anys per a Malva-rosa i de 41,2 anys per a la ciutat de València. En conclusió, el procés d'envelliment general és lleugerament major en Malva-rosa que en la ciutat.

En conclusió, el barri es caracteritza per una població més envellida que la mitja del districte i de la ciutat. Així, els indicadors de natalitat, fecunditat, etc., són inferiors als de València, i els d'envelliment, mortalitat i dependència superior.

Respecte al percentatge de la població estrangera al barri, és d'un 11,2 %, lleugerament inferior al de València (11,9 %) i al dels Poblatos Marítims (13,2 %). Com s'ha comentat respecte a la taula 4, la majoria de la població estrangera de la Malva-rosa procedeix de la resta de la UE, especialment de Romania, Bulgària i Itàlia, seguida d'Àfrica i d'Amèrica del Sud, especialment Colòmbia i el Marroc.

Taula 8: Habitatges¹² segons l'antiguitat (2014)

	Malva-rosa		València	
<= 1800	0	0 %	329	0,1 %
1801-1900	1	0,01%	6.467	1,6 %
1901-20	30	0,4 %	7.537	1,8 %
1921-40	137	2 %	22.377	5,5 %
1941-60	1.292	19,1 %	50.551	12,4 %
1961-70	1.221	18 %	94.632	23,1 %
1971-80	2.372	35 %	99.387	24,3 %
1981-90	514	7,6 %	41.106	10 %
1991-00	467	6,9 %	44.103	10,8 %
2001-10	748	11 %	40.073	9,8 %
2011-12	1	0,01%	2.919	0,7 %
Total	6.783	100 %	409.481	100 %

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València. Elaboració pròpia

Com es pot observar a la taula superior, fins als anys 40 només s'havien construït a la Malva-rosa, en comparació amb les 22.377 de València. Cal recordar que, com s'ha apuntat a la secció d'evolució històrica, Malva-rosa va ser pràcticament una marjal fins a les darreries del segle XIX i només es començà a edificar de forma significativa a començaments del segle XX. A més, després de la Guerra Civil va ser necessari reconstruir el barri.

És a partir de 1941 quan comença l'edificació del barri actual, de fet en les tres dècades següents es construeixen el 72 % dels habitatges que encara existeixen al barri. L'evolució es semblant a la d el conjunt de la ciutat. A les dues dècades finals del segle XX i la primera del XXI es manté un ritme de construcció constant, amb unes 40.000 habitatges construïts per dècada. Tanmateix, quant esclatà la bombolla immobiliària es produeix una reducció molt considerable en la construcció de vivendes, en 2011 i 2012 tan sols es van 1 habitatge.

¹² Segons l'Anuari Estadístic de la Ciutat de València, un habitatge és un recinte estructuralment separat i independent, concebut per a ser habitat per persones i que no està totalment destinat a altres usos, i aquells altres que encara que no compleixen les condicions anteriors estan efectivament i realment habitats.

Taula 9. Valors cadastrals mitjans per habitatge (2014)

	Malva-rosa	València
Total Habitatges	6.783	409.481
Valor del sòl	4.440,31 €	10.400,76 €
Valor de la construcció	13.054,44 €	16.290,99 €
Valor total	16.938,52 €	26.656,33 €
Valor per m ²	200,2 €	271,1 €

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València. Elaboració pròpia

Pel que fa als indicadors cadastrals, tot ens mostren valors més baixos en el barri de la Malva-rosa que en el conjunt de la ciutat, per exemple el valor per metre quadrat es de 200,2 € en el barri enfront dels 271,1 € per metre quadrat de la ciutat de València. Es tracta d'una tendència compartida per tots el barris perifèrics de les ciutats, com és el cas de la Malva-rosa.

Després d'analitzar totes les dades sociodemogràfiques del barri, a continuació s'exposaran les de l'indicador de nivell de renda dels districtes i barris de la ciutat de València per a l'any 2001. Es tracta d'una aproximació a un indicador de renda realitzada per l'Oficina d'Estadística Municipal a partir de dades del cens de 2001, 1991 i 1981, relativament antigues però utilitzables, ja que ens permeten observar l'evolució amb els cens anteriors i la comparació entre els diferents barris de la ciutat. Encara que el cens més recent es va fer el 2011, el canvi de metodologia¹³ introduït provocà la interrupció de la sèrie, raó per la qual no tenim dades més recents

L'indicador de renda està compost per les següents variables:

- Proporció de població major de 24 anys amb estudis universitaris (MITSUP).
- Proporció de població major de 17 anys amb estudis únicament de nivell primari (PRIMAR).
- Proporció de població activa en situació d'atur (ATURAT).
- Proporció de turismes per cent habitants (TURHAB).
- Proporció de turismes amb més de 16 CV fiscals (TURI16).

¹³ Bàsicament es va passar de fer un cens pròpiament dit a fer una enquesta, i encara que es va dissenyar la seua mostra per a que fóra representativa a diferents nivells de població no ho és respecte als barris de València.

TAULA 12. Variables de l' indicador de renda 2001

	MITSUP	PRIMAR	ATURAT	TURHAB	TURI16
VALÈNCIA	21,9	30,5	13,9	41,4	4
POBLATS MARÍTIMS	10,49	40,22	17,12	38,98	2,60
MALVA-ROSA	7,77	40,68	17,95	38,94	2,16

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València. Elaboració pròpia.

En aquesta taula es troben les variables mencionades per al barri de Malva-rosa, el districte dels Poblatos Marítims i la ciutat de València, de manera que és possible fer-ne una comparació. Com veiem, la població major de 24 anys amb estudis universitaris en Malva-rosa està per davall de la de València –també és lleugerament inferior a la dels Poblatos Marítims. El percentatge de persones majors de 17 anys que tenen únicament estudis primaris és superior en déu punts al de la ciutat de València, però quasi idèntic al del districte.

Respecte a l' impacte de l'atur al barri, el percentatge de persones aturades en Malva-rosa en 2001 era el 17,95 %, molt similar al del districte, però superior en quatre punts percentuals al de la ciutat. Finalment, l'indicador sobre els turismes ens indica que la proporció de turismes per cada 100 habitants al barri i al districte és inferior a la de la ciutat. El mateix passa amb els turismes de més de 16 CV. fiscals, els de major potència.

TAULA 13. Indicador de renda del districte i el barri

	1981	1991	2001
POBLATS MARÍTIMS	-4,03 Mitjà -baix	-5,19 Baix	-5,61 Baix
MALVA-ROSA	-3,83 Mitjà -baix	-4,24 Mitjà -baix	-4,85 Baix

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València. Elaboració pròpia.

En aquesta taula podem analitzar l'evolució de l'indicador de renda al barri i al districte en el període que va des de 1981 fins a 2001. Como veiem, i correlativament a les dades de la taula anterior, la Malva-rosa tenia en 1981 un nivell de renda mitjà -baix, en 1991 passa a classificar-se al grup de barris amb nivell de renda baix, en el que romanien en 2001. Comparat amb el nivell de renda de Poblatos Marítims; el barri de Malva-rosa té un nivell de renda lleugerament superior.

Com s'ha comentat anteriorment, el trencament de la metodologia del cens de 2011 fa impossible que la Oficina Estadística de l'Ajuntament renove el càlcul d'aquest indicador de renda per barri per a anys posteriors.

No obstant açò, els darrers anys l'Oficina d'Estadística ha fet nous estudis amb unes dades diferents. Tot i que aquestes dades només estan disponibles per al nivell de districte i per a la ciutat, almenys es pot comparar el districte al que pertany Malva-rosa (Poblats Marítims) amb la mitjana de la ciutat.

Les primeres dades disponibles són un càlcul del nivell de renda per districte per a l'any 2012, a partir de les declaracions per a l' Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF) d'aquest any proporcionades per Hisenda. Segons aquest càlcul, la renda mitjana dels Poblats marítims l'any 2012 va ser de 18.378 euros, inferior a la mitjana de la ciutat de València que va ser de 22.690 euros (un 19 % menys). El districte amb menor renda segons aquest estudi és el de Poblats de l'Oest, amb una diferència respecte a la ciutat del 31 %.

Un càlcul més recent és el que es va realitzar per a l'any 2014. Es tracta d'una estimació del PIB per càpita per als districtes de la ciutat de València.¹⁴ Tot i que per a aquestes dades es manté la tendència de una inferior renda dels Poblats Marítims respecte al conjunt de la ciutat, la distància es més reduïda. S'estima que per a l'any 2014 el PIB per càpita de València va ser de 22.153 €, front als 20.248 € per càpita dels Poblats Marítims, es a dir, un 8,6% menys que la mitjana. En aquest estudi el districte amb menor PIB per càpita és el de Poblats del l'Oest, un 28,49 % menys que la mitjana. Per tant, la Malva-rosa es situa en nivell de renda inferior a la mitjana de la ciutat, però també lluny dels nivells més baixos.

¹⁴ Aquest estudi té una metodologia prou més complexa que els altres: a través d'una anàlisi de regressió dels valors del PIB per càpita provincial que publica l'INE s'ha construït un model de variables que permet simular aquest indicador per a la ciutat i els seus districtes.

5. RECURSOS PÚBLICS I PRIVATS DEL BARRI

RECURSOS EDUCATIUS

CENTRES PÚBLICS DE EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA

-CEIP Ballester Fandos

Domicili: Av. Malvarrosa, nº 57

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963714255

-CEIP Cavite-Isla de Hierro

Domicili: Av. Malvarrosa, nº 2

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963723043

-CEIP Malvarrosa

Domicili: Pico del Teide, nº 1-3

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963723054

-CEIP Vicente Blasco Ibáñez

Domicili: Isabel de Villena, nº 4

CP: 46022

Població: València

Telèfon: 963710567

CENTRES PRIVATS DE EDUCACIÓ INFANTIL

- Babilandia, centro Ed. Infantil

Domicili: Alegria, nº 5

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963674379

- El Jardín, centro Preescolar

Domicili: Conde de Alacuas, nº 5

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 609681473

- Els Marinerets, centro Ed. Infantil

Domicili: Vicente Brull, nº 76

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963282080

- Piccolo, centro Ed. Infantil

Domicili: Berenguer Mallol, nº 11

CP: 46022

Població: València

Telèfon: 963311268

CENTRES CONCERTATS

-CC Escuelas Pías-Malvarrosa

Domicili: Gran Canaria, 15

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963716277

INSTITUTS DE EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

-IES Isabel de Villena

Domicili: Isabel de Villena, nº 4

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963714763

CENTRES DE FORMACIÓ DE PERSONES ADULTES

- FPA Malvarrosa

Domicili: Fco. Momblanch, s/n

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963727363

-Universidad Popular Malvarrosa

Domicili: Av. Malvarrosa, 98

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 962051164

RECURSOS SANITARIS

-Centro de salud Malvarrosa

Domicili: C/ Isabel de Villena. , 2. Pabellón C

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963717251

Fax: 963717447

CENTRES D'ATENCIÓ ESPECIALITZADA

-Hospital Malva-rosa

Domicili: C/ Isabel de Villena, 2

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963989900

Fax: 963989926

-Centro de especialidades de Valencia El Grao (fora del barri)

Domicili: C/ PARE PORTA , 10

CP: 46024

Població: València

Telèfon: 963469560

HOSPITAL DE REFERÈNCIA

- Hospital Clínic Universitari de València

Domicili: AV BLASCO IBAÑEZ , 17

CP: 46010

Població: València

Telèfon: 961973500

-Unidad de planificación familiar Malvarrosa

Domicili: C/ Isabel de Villena, 2

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963552861

Fax: 963717447

-Unidad de salud mental Malvarrosa

Domicili: Av. Malvarrosa, 10

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963561195

Fax: 963561498

-Hospital de Valencia al Mar

Domicili: C/ Río Tajo, 1

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963352500

Fax: 963352501

Adreça electrònica: mar@hospitales.nisa.es

- Instituto geriátrico valenciano, S.L

Domicili: C/ DOCTOR ALVARO LOPEZ, 60

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963563122

Fax: 963715878

Adreça electrònica: info@institutogeriatico.com

- Residencia para discapacitados físicos doctor Álvaro López

Domicili: C/ DOCTOR ALVARO LOPEZ, 64

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963562945

Fax: 963562945

Adreça electrònica: rdf_alvarolopez@gva.es

RECURSOS SOCIAIS

-Entrepobles

Domicili: C/ CAVITE, 44 - Bj.

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963550602

Adreça electrònica: epoblesvalencia@hotmail.com

-Asociación de vecinos Malvarrosa

Domicili: C/ Mendizabal, 39

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963725392

-Associació de veïns “Amics de la Malva”

Domicili: Plaça Músic Moreno Gans, 31

CP: 46011

Població: València

Adreça electrònica: amicsmalva@gmail.com

-Centro municipal de actividades para personas mayores Malvarrosa

Domicili: C/ MARIA CARBONELL (MESTRA), 1

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963725700

Adreça electrònica: cmapm_malvarrosa@valencia.es

-Centro municipal de servicios sociales Malvarrosa

Domicili: C/ MARIA CARBONELL (MESTRA), 1

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 962082570

Fax: 963562981

Adreça electrònica: cmssmalvarrosa@valencia.es

-Centro ocupacional municipal Isabel de Villena

Domicili: C/ ISABEL DE VILLENA, 125

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 962082580

Fax: 963565005

Adreça electrònica: comisabeldevillena@valencia.es

-Centro ocupacional Stella Maris

Domicili: PLAÇA CRONISTA FRANCISCO MOMBLANCH, 4ac

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963550601

Adreça electrònica: stellamaris.co@gmail.com

-Comedor social Malvarrosa

Domicili: C/ PADRE ANTON MARTIN, 36

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963727995

Fax: 963727995

-Grupo de mujeres Malvarrosa

Domicili: C/ ISLA DE HIERRO, 12

CP: 46011

Població: València

Adreça electrònica: mujeresmalvarrosa@gmail.com

-Club de jubilados astilleros

Domicili: AV MALVARROSA, 87

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963725250

-Centro de día para jóvenes Malvarrosa (és un centre municipal de la regidoria de Serveis Socials)

Domicili: C/ GRAN CANARIA, 4

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 962082593

Fax: 963728391

Adreça electrònica: cdjmalvarrosa@valencia.es

-Centro municipal de juventud Malvarrosa

Domicili: C/ BERENGUER DE MONTOLIU, 7

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 962082594

Fax: 963564513

Adreça electrònica: cmjmalvarrosa@valencia.es

-JOC. Juventud Obrera Cristiana de la Malvarrosa

Domicili: C/ ISLA DE HIERRO, 12

CP: 46011

Població: València

Telèfon: 963156654

Adreça electrònica: pvrn@joc.es

TRANSPORT PÚBLIC

-Tramvia: línees 4 i 6 (tot i que les parades més properes –Serreria i La Cadena - estrictament són fora dels límits del barri, la seua proximitat permet el seu ús pels habitants de Malva-rosa)

-Autobús EMT: parades de les línies regulars 1, 2, 19, 31, 32 i N1. A l'estiu, línies 20, 21,22 i 23.

-VALENBISI. Hi ha quatre estacions al barri: Vicent La Roda- Fausto Elio (nº272), Gran Canaria - Ingeniero Manuel Maese (nº171), Isabel de Villena – Mendizábal (nº170) i Pavía- Instituto Isabel de Villena (nº169). No obstant açò, el únic carril bici del barri és del Passeig Marítim.

6. CENTRE MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS MALVA-ROSA

L'àmbit d'actuació del Centre Municipal de Serveis Socials Malva-rosa està format per cinc barris de dos districtes diferents: Malva-rosa, Beteró i Cabanyal-Canyamelar (districte de Poblat Marítims) i Ciutat Jardí i L'Illa Perduda (districte de l'Algirós). Com veiem a la taula 14, el CMSS Malva-rosa dóna servei a 62.943 persones. La població del barri de la Malva-rosa suposa un 21% del total de la població de la zona d'actuació del Centre, el segon més poblat de l'àrea després del Cabanyal.

Taula 14 Població zona d'actuació del CMSS Malva-rosa

Barri	Població	Percentatge	Superfície (ha)	Densitat (hab./ha)
Malva-rosa	13.496	21,4 %	73	184,9
Cabanyal	20.544	32,6 %	134,9	152,3
Beteró	8.101	12,9 %	25,5	317,7
L'Illa Perduda	8.778	13,9 %	23,2	378,4
Ciutat Jardí	12.024	19,1 %	36,4	330,3
Total	62.943	100,0 %	293	214,8

Font: Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de 2015

Com s'observa a la taula anterior i la següent, trobem una certa sobrerrepresentació del barri al CMSS ja que el pes de les atencions que suposa la Malva-rosa en el conjunt dels programes i serveis del CMSS (28,7 %) és superior al pes de la seua població sobre el total de la zona d'actuació en set punts percentuals. Aquesta sobrerrepresentació és encara superior en el cas del Cabanyal, barri que representa el 32,6 % de la població i el 44 % de totes les famílies amb les que s'ha treballat l'any 2015.

Taula 15. Expedients segons barri

		Expedients	
		N	% CMSS
CMSS Malva-rosa	NO CONSTA	8	0,5
	EL CABANYAL- CANYAMELAR	650	44,1
	LA MALVA-ROSA	423	28,7
	BETERÓ	121	8,2
	L' ILLA PERDUDA	107	7,3
	CIUTAT JARDÍ	166	11,3
	Total CMSS	1475	100,0

Font.: Memòries SIUSS CMSS Malva-rosa, Servei d'Informació 2015

A continuació es realitza una anàlisi de les dades del CMSS sense desagregar per barri, perquè aquests no estan disponibles. És necessari fer èmfasi en aquesta qüestió: els comentaris següents fan referència al total de la població atesa al CMSS, no sols a la que viu a la Malva-rosa.

Com es veu a la taula 16, les persones usuàries del centre (1.761 en total) són majoritàriament dones (el 66,7 %). Sols en el grup d'edat 0-15 anys s'atenen més homes que dones. Succeeix el contrari en la resta de grups, en què el nombre de dones ateses és el doble (18-64 anys) o el triple (65-79 i més de 80) que els dels homes. Cal recordar que la proporció de dones ancianes a la ciutat de València és major que la d'homes a causa de la seua major esperança de vida.

Taula 16.- Usuaris/es CMSS Malva-rosa. Estructura per edats i sexe

	NO CONSTA		DONA		HOME		TOTAL	
	N	%	N	%	N	%	N	%
No consta	24	75,0	15	1,3	8	1,4	47	2,7
0-15	4	12,5	59	5	68	12,3	131	7,4
16-17	0	0,0	11	0,9	11	2	22	1,2
18-64	4	12,5	767	65,3	356	64,3	1127	64,0
65-79	0	0,0	126	10,7	48	8,7	174	9,9
80 i més	0	0,0	197	16,8	63	11,4	260	14,8
Total	32	100,0	1175	100	554	100	1.761	100,0
%	1,8 %		66,7%		31,5%		100,0 %	

Font.: Memòries SIUSS CMSS Malva-rosa, Servei d'Informació 2015

Respecte a l'edat, les persones que comprenen dels 18 als 64 anys són les persones més ateses (64 %). Aquest grup d'edat és el més nombrós i, per tant, és comprensible que represente un percentatge tan alt. El grup següent de persones ateses són les majors de 64 anys (24,7 %), entre les quals destaquen el grup de persones majors de 80 anys, que representa un 14,8 % del total de persones ateses. La població menor d'edat només representa un 8,6 % del total de persones ateses, i és rellevant el poc pes de la franja d'edat compresa entre els 16 i els 17 anys (1,2 % de la població atesa)

En la taula següent es recull el tipus d'intervenció que es realitza amb les persones ateses. El major grup d'intervencions correspon al col·lectiu de família (ajudes de menjador, prestacions econòmiques...), que representa el 45,2 % del total. El segon grup d'intervencions més nombrós del CMSS és el de persones majors (16,8 %), comprensible si tenim en compte l'envelliment del barri. Finalment, altres sectors

d'intervenció rellevants, però molt menys freqüents que els dos ja nomenats, són les minories ètniques i immigrants (8,3 % i 6,7 % respectivament) i les dones (7,9 %).

Taula 17.- Intervencions segons el sector de referència de la intervenció

	Intervencions	
	Número	%
FAMÍLIA	764	45,2
INFÀNCIA	26	1,5
JOVENTUT	6	0,4
DONA	134	7,9
PERSONES MAJORS	283	16,8
PERSONES AMB DISCAPACITATS	94	5,6
MINORIES ÈTNIQUES	140	8,3
PERSONES MARGINADES SENSE LLAR I TRANSEÛNTS	4	0,2
EMIGRANTS	6	0,4
PERSONES MALALTES PSIQUIÀTRIQUES	4	0,2
ALTRES GRUPS EN SITUACIÓ DE NECESSITAT	115	6,8
IMMIGRANTS	113	6,7
TOTAL	1.689	100,0

Font.: Memòries SIUSS CMSS Malva-rosa, Servei d'Informació 2015

A la taula 18 podem veure els motius principals de les intervencions. El motiu clarament predominant de les intervencions és la carència de mitjans propis per a cobrir les necessitats bàsiques (63,2 %). Una explicació hipotètica és que la crisi econòmica ha obligat a moltes famílies a acudir a Serveis Socials per a cobrir les seues necessitats diàries més bàsiques, per exemple l'alimentació. Com a comparació, a la memòria SIUSS del CMSS Malva-rosa per a l'any 2007 aquesta categoria també és la principal però en una proporció menor, el 37,1 %.

Respecte a la resta d'intervencions, trobem a una distància prou significativa les demandes d'informació sobre les prestacions de serveis socials (26,7 %) i els desajustos en la convivència familiar (6,1 %).

Taula 18.- Intervencions segons tipus de valoració

		Intervencions	%
Situació de necessitat relacionada amb una adequada informació sobre l' accés als recursos	INFORMACIÓ SOBRE LES PRESTACIONS DE SERVEIS SOCIALS	458	26,7
	INFORMACIÓ SOBRE ALTRES RECURSOS DE PROTECCIÓ SOCIAL	13	0,8
	INFORMACIÓ SOBRE RECURSOS DE PARTICIPACIÓ SOCIAL	2	0,1
Situació de necessitat relacionada amb una adequada convivència personal i familiar	DESAJUSTOS CONVIVENCIALS	105	6,1
	ABANDONAMENT DE LA LLAR	0	0
	MALTRACTAMENT	5	0,3
	LIMITACIÓ D' AUTONOMIA PERSONAL	25	1,5
	SOLITUD/AÏLLAMENT	4	0,2
Situació de necessitat relacionada amb una adequada integració social	DIFICULTATS PER A LA INSERCIÓ LABORAL	6	0,4
	DIFICULTATS D' INSERCIÓ ESCOLAR	2	0,1
	DIFICULTATS D' INSERCIÓ SOCIAL	9	0,5
Situació de necessitat relacionada amb la falta de mitjans per a la subsistència	CARÈNCIA DE MITJANS PROPIS PER A COBRIR NECESSITATS BÀSIQUES	1083	63,2
	SITUACIONS DE NECESSITAT PROVOCADES PER EMERGÈNCIES SOCIALS	1	0,1
Total		1713	100,0

Font.: Memòries SIUSS CMSS Malva-rosa, Servei d'Informació 2015

Finalment, a la taula 19 es mostren els recursos que el centre empra amb més freqüència. L' ajuda en despeses de necessitats bàsiques (manutenció) és la més aplicada, seguida de la derivació al banc d'aliments. Destaca, en general, que els

recursos més utilitzats són els que ajuden a cobrir necessitats bàsiques (lloguer, aigua, llum, menjador etc.) i despeses extraordinàries (ulleres, pròtesis dental i auditiva). Sols en segon lloc observem recursos diferents i més específics de persones majors com teleassistència, residències o dependència.

Taula 19.- Selecció de recursos aplicats amb més freqüència

	N	%
Ajuda despeses necessitats bàsiques: manutenció	311	18,3
Derivació banc d'aliments	255	15,0
Teleassistència	152	8,8
Ajuda despeses ús d'habitatge habitual: lloguer	84	4,9
Ajuda despeses extraordinàries: ulleres	84	4,9
Ajuda despeses ús d'habitatge habitual: llum	82	4,8
Ajuda despeses ús d'habitatge habitual: aigua	81	4,8
Ajuda despeses extraordinàries: pròtesis (DENTAL I AUDITIVA)	78	4,6
Ajuda econòmica de menjador (BECA DE MENJADOR)	65	3,8
Derivació servei del menor municipal (PROGRAMA DEL MENOR)	65	3,8
Ajuda d' Emergència o d' urgent necessitat	54	3,2
Renta Garantida de Ciutadania	51	3,0
Informació RENTA GARANTIDA DE CIUTADANIA	38	2,2
Informació general i inespecífica. Altres	35	2,1
Residència persones majors de la Comunitat Autònoma (RESIDÈNCIA PÚBLICA DE TERCERA EDAT)	30	1,8
Centres de dia / estàncies diürnes persones majors municipal (C. GERONTOLÒGIC COMUNITARI)	29	1,7
Ajuda despeses extraordinàries: entrada en habitatge	28	1,6
Prestació econòmica vinculada a la dependència	22	1,3
Informació prestacions d' ajuda a domicili	21	1,2
Tramitació Informe Social DEPENDÈNCIA	19	1,1
Informació prestacions de suport de caràcter personal fora del domicili (CENT. GERONTOLÒGIC C.)	18	1,1
Lot alimentació	16	0,9
Ajuda despeses ús d' habitatge habitual: despeses comunitat	16	0,9
Ajuda despeses ús d' habitatge habitual: gas (deutes de gas i/o instal·lació de gas natural)	16	0,9
Ajuda despeses extraordinàries: equipament de la llar	14	0,8
Derivació obtenció grau de minusvalidesa	13	0,8
Informació sistema de Dependència	13	0,8
Informació ajudes econòmiques municipals (P.A.E.S.)	11	0,6

Font.: Memòries SIUSS CMSS Malva-rosa, Servei d'Informació 2015

De forma complementària a aquesta informació estadística, vam mantindre una entrevista amb la directora del Centre Municipal de Serveis Socials Malvarrosa. Com s'ha dit abans, el Cabanyal centre vora la meitat de les actuacions del CMSS Malvarrosa, raó per la qual la directora tendeix a fer comparacions entre ambdós barris. Per exemple, en comparació amb el Cabanyal, segons diu, a la Malva no hi ha problemes greus en el que respecta a persones majors que viuen soles o problemes d'habitatges molt precaris.

Tampoc s'han detectat carències respecte a serveis públics bàsics como educació i sanitat. La dotació de col·legis i instituts públics és bona. Hi ha tres col·legis públics: el Cavite, el Ballester Fandos, el Malvarrosa i en la platja el Blasco Ibáñez, més una escola concertada, el Escuelas Pias. I de instituts el Isabel de Villena i molt proper el institut de la Patacona (Alboraia). Els col·legis són molt important com a element dinamitzador al barri, mouen a la gent, opinió que també es va expressar en la entrevista amb Amics de la Malva. De manera similar, no hi ha carències en recursos sanitaris:

“El centro de salud es un centro neurálgico del barrio, trabajan muy bien. Eso es importante, yo trabajo con varios centros de salud y en este los médicos hacen de médicos de verdad, de médico de familia. Entiendo que es suficiente, no creo que haya dificultades en el tema médico.”

Tot i que en principi la entrevistada descarta que existeixen barreres arquitectòniques rellevants per a persones amb diversitat funcional, la antiguitat dels habitatges sí que ha causat algú problema en aquest sentit.

“En la calle, barreras no hay, en principio. Ahora adaptación completa no hay, en muchas viviendas no hay ascensor y no están adaptadas para rampas por su antigüedad. Tengo por ejemplo un caso de dependencia ahí en Cavite – es refiere al carrer Cavite- que la mujer está desesperada porque la niña es parálitica cerebral y va creciendo, ya no la puede coger en brazos. Pues de esas viviendas hay varias.”

La directora va fer èmfasi durant tota la entrevista en dues problemàtiques principals : la mancança de espais comuns, on les associacions puguen realitzar activitats, i el problemes relacionats amb el tràfic de drogues en les “Casitas Rosas”. En ambos casos són problemes que se arrossequen des de fa dècades.

Respecte a la primera qüestió, la queixa fonamental és la falta de locals per a desenvolupar reunions, el que llastra la vida social del barri i el associacionisme.

“El tema de los locales es fundamental, que haya locales donde la gente pueda reunirse. Sería fabuloso que este edificio se hubiera subido al menos una planta más, como tiene el edificio de enfrente. Porque sería ideal eso, o sacar a los abuelitos de abajo¹⁵ y ponerlos en otros sitio, y tener todo el edificio.

Estaría bien poder disponer de varias salas para la gente del barrio, como pasa en muchos otros centros. Por ejemplo en Nazaret tampoco tienen sitios, no tienen ningún local, pero tiene cuatro o cinco plantas y Servicios Sociales gasta dos, el resto es para el barrio, de alguna manera. Aquí carecemos de locales, yo creo que habría mucha más iniciativa de asociaciones y tal, si hubiera locales eso haría que se pusieran en marcha proyectos para el barrio. Yo creo que eso frena mucho porque lo primero que te dice la gente es que está buscando un local para hacer tal y no, siempre es no.”

La falta de espais, o la seua falta de adaptació a les necessitats reals, afecta fins i tot al propi Centre de Serveis Socials, on havia una falta de despatxos on es puguera fer una atenció individualitzada, pel que es van haver de tancar el saló d'actes i les sales d'activitats per a fer-ne. Aquesta situació ha causat que l'institut Isabel de Villena s'haja reconvertit en una mena de club social de la Malva-rosa, on es pot donar cabuda a algunes iniciatives.

“Lo que falta son sitios donde poder relacionarse, tener reuniones, hacer proyectos. Todos acabamos tirando mano del Isabel de Villena, el Instituto de aquí al lado.”

A la entrevistada li preocupa especialment l'absència d'espais dignes on realitzar activitats lúdiques per als i les joves i per als xiquets i xiquetes:

“El Centro de Juventud me está pidiendo, la que lleva aquello, a ver si le puedo dejar algún local porque esos locales son alquilados del ayuntamiento y por ejemplo se inundan con las bajantes continuamente. Y claro, pagar por un local así... (...) Es un punto de referencia para el barrio. Y los niños, cuando las mamás están trabajando por las tardes en casas por ejemplo, los niños se vienen a hacer los deberes con los monitores. Sería una gran pérdida para el barrio si dejara de estar”.

¹⁵ L' entrevistada fa referència a la planta baixa del edifici on està el CMSS, que funciona com a Centre d'Activitats per a Persones Majors.

“Siempre me quejo yo de que no tengo entidades que se dediquen a la animación de los niños, no de secundaria sino de primaria. No apoyo escolar, sino la cuestión lúdica de los niños, no hay nadie aquí que haga algo en ese sentido. Pero también va relacionado con la falta de locales. Porque muchas entidades que trabajan conmigo no tienen problema en trabajar con niños, tienen experiencia con muchos sectores poblacionales, pero necesitan que les dejen un local. (...)”

De fet, per a la entrevistada altra de les necessitats més essencials del barri és fer activitats lúdiques i creatives amb xiquets i xiquetes, des del punt de vista de que el joc des de menuts és imprescindible per a un bon procés de creixement dels i les menors.

“Yo echo en falta que se trabaje más con los nanos fuera del apoyo escolar, con niños. Antes pagábamos actividades que organizaba una empresa, en verano sobre todo, en un local que alquilaba el Ayuntamiento en la Calle Cavite, que hasta me daba miedo el local aquel. Yo di la orden de cerrarlo, porque no era nada adecuado, con mucha inseguridad.”

Aquesta carència s'intenta pal·liar amb la realització d'activitats esportives extraescolars, però sembla no ser suficient.

“Yo hago lo imposible para que la Federación Deportiva Municipal no les cobre tasas a los nanos, para que hagan actividades extraescolares en los coles de las que ofrecen, y al final me las dan. Al final de la Malvarrosa está el polideportivo pero no funciona para lo que te digo, para hacer actividades para los niños

Pero, claro, no sólo tienen que ser deportes, entiendo que los niños también tienen que jugar desde bien pequeñitos. Y no hay sitios para jugar, y la gente que quisiera hacer algo no tiene espacios. Ese es nuestro gran hándicap.”

Pel que fa a les Casitas Rosas, la directora explica que es van construir per a reubicar a famílies afectades per la Riuada de València. Tanmateix, la situació creada pel tràfic de drogues que alguns clans gitanos realitzaven a la zona va fer que les famílies obreres ocupants original dels edificis els abandonaren poc a poc.

Als últims anys, també hi ha una certa tendència a llogar de forma il·legal els pisos, principalment a famílies immigrants amb pocs recursos econòmics. També les que romanen en propietat pública es lloguen amb preus molt barats, quasi simbòlics, però els ocupants marxen sovint degut a la situació de degradació social i a la por:

“Una cosa es la pobreza y otra es la marginalidad. Por ejemplo los traficantes pueden no ser pobres pero sí marginales. Entonces convivir la gente de marginalidad, que no por ello es pobre, con la gente obrera pobre, de clase baja, es complicado.

Y cuando los niños empiezan a crecer los padres están muy asustados. Y quieren volar, de hecho se han abandonado viviendas que daba el IVVSA por 40 euros al mes, imagínate quién consigue una vivienda por ese dinero, porque los niños iban creciendo y tiene pavor. Pues no han muerto gente por las drogas ahí..., mucha.”

L' entrevistada recorda una reunió amb el IVVSA on li van preguntar sobre una possible solució al problema amb aquesta zona, suggerint el seu enderrocament. Ella va rebutjar aquesta possibilitat, ja que pensa que pot perjudicar a gent que no es la responsable de la situació i que els traficants no tardarien en trobar un nou lloc on ficar-se:

“Eso es absurdo, el traficante enseguida saca pasta y se mete donde le parece. Y si haces eso estás fastidiando a un montón de gente, de familias con una economía precaria que conviven medianamente con ellos. Porque sí que se tiró un bloque hace muchos años. Y querían tirar más bloques donde sabían que había tráfico.

Llamaron para pedir mi opinión y dije, mira a los traficantes, que es a los que queréis tirar de ahí, cuando los quites de ahí al momento se van a ir a otro sitio. Y si no das alternativas a la gente que está ahí, no tenemos nada que hacer”.

La directora del CMSS aprecia una certa millora del barri als últims anys, especialment a la part que dona al passeig marítim. Ella ho explica com a un intent deliberat de “rentar la cara” al barri de cara a la celebració de la Copa de la Amèrica i a la conseqüent aflluència de turistes adinerats:

“Antes Malvarrosa era un barrio, yo diría que incluso de los más cutres, si me permites la expresión banal de cutre, más que el Cabañal por ejemplo. Y fue con la limpieza de la Copa de América que se empieza a construir, no sé si te has dado cuenta, pero hay unas fincas cara a la Playa que dan a Cavite y a la playa que son estupendas. Es que mucha gente se vino a alquilar a la costa, y se hizo mucho dinero con los apartamentos de al lado, en la Patacona. Todo esto se limpió perfecto, se adaptó, se lavó la cara muchísimo.

Todo este desarrollo urbanístico que se realiza hace que, salvando las Casitas Rosas, haya mejorado mucho digamos lo que es la seguridad del barrio, de forma que no haya tanta gente marginal por la calle.”

També atribueix una part de la millora a la contenció del tràfic de drogues, causada per una major activitat policial, i un canvi en els patrons de consum i el tipus de consumidors.

“Allí es constante el menudeo, sigue estando, pero ahora a la hora que vengas hay coches de la policía nacional y local dando vueltas continuamente. Entonces se ha evitado lo que es el yonki de gran consumo, de larga duración. Pero no se ha evitado el tráfico.

Con la evolución de las drogas además también hay mucho menos consumidor de pincharse, por lo que ha disminuido mucho la conflictividad. Por ejemplo ya no entran en los establecimientos, antes había mucho pequeño robo, por ejemplo de robar en el estanco para ir luego a comprarse la dosis. Esas cosas han desaparecido.”

En aquesta mateixa línia, la millora de les comunicacions i els transports han pal·liat la desconexió del barri amb la resta de la ciutat, que la Malva-rosa va patir durant tot el segle XX:

“Tú eres muy joven, pero había barreras físicas que hacía bastante difícil pasar a esta zona (...) Cuando yo era jovencita y veníamos por el camino de Vera, había inundaciones, la acequia era inmensa y había más coches en la acequia, porque se caían, que circulando. Había complicaciones ¿vale? Y luego por la Avenida del Puerto también se llegaba, pero estaba el tren de Barcelona que como te cogiera podías estar parada tres horas. (...). Por tanto ellos tenían una dificultad importante, Valencia les dio la espalda. Ahora hay mucho medio de transporte y de comunicación con el resto de la ciudad”.

Tot i que com puntualitza la nostra informant, especialment per a les persones majors, existeix aquesta percepció de desconexió, i fins i tot tenen certes reticències a abandonar el Marítim:

“Tú ahora le dices a alguien que coja un autobús y vaya a Nazaret y lo hace. Pero si le pides que coja un autobús o un tranvía y vaya a la Tabacalera o a la Plaza del Ayuntamiento, por ejemplo, sobre todo la gente más mayor se queda diciendo ¿Oye, dónde me estás mandando? Lo ven más complicado. La gente del marítimo es muy del

marítimo, tienen unas características muy de pueblo, porque la ciudad ha estado muy de espaldas a ellos toda la vida”.

Per últim, la entrevistada fa certes reflexions sobre el perfil poblacional dels habitants del barri i dels usuaris i usuàries del Centre. Destaca, com s' ha dit en seccions anteriors, per la forta desigualtat existent entre el propietaris de les cases en primera línia de platja i la majoria de la població.

“Hay mucha diversidad. Salvando las casitas rosas, que eso es digamos un paréntesis, tenemos gente de clase obrera, obviamente, que le ha afectado la crisis pero no más que en otros barrios. Se ha quedado en paro mucha gente, obrera, pequeños autónomos con problemas etc.

Luego, siempre ha habido gente con una precariedad económica importante, mucho paro, muchos jóvenes que abandonaban los estudios obligatorios. Pero es que si te vas a la zona de la playa tenemos gente con un poder adquisitivo brutal”.

Segons ens diu, aquesta última població, la majoria empresaris, també són usuaris de serveis socials. Per exemple en temes de dependència, tot i que per renta no els correspon, van a informar-se de com aconseguir qüestions com la teleassistència.

Sobre la població immigrant, es considera que la seua integració al barri ha estat correcta, excepte per conflictes aïllats, i es considera que la crisi ha tingut un efecte igualador en termes econòmics.

“Inmigrantes hay bastantes, sobre todo de origen musulmán: marroquíes, argelinos, tunecinos y también algún pakistani. Había también había un núcleo de población nigeriana pero que son gente que vinieron hace mucho tiempo pero que han evolucionado con la evolución del barrio.

Antes podíamos comparar más entre la situación de la población española y la inmigrante, pero ahora no están ni mejor ni peor. No hay mucha diferenciación entre españoles y gente inmigrante.”

No obstant açò, aquesta declaració general es contradiu amb lo que la mateixa directora del CMSS sobre les reticències d'alguns pares i mares a portar els seus fills i filles al CEIP Ballester Fandos quan es va convertir en un CAES (Centre d'actuació educativa singular):

“Es un centro de atención especial, por la diversidad de nacionalidades de los alumnos. Necesitaban erigirse CAES para obtener fondos de Conselleria para hacer programas más de integración. Eso significa que los españoles no quieren ir porque sus hijos irán más retrasados. Entonces se forma un poco de ghetto.”

7. ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I VEÏNES

L' associació de veïns "Amics i amigues de la Malva" va nèixer fa aproximadament 13 anys, formada per membres de col·lectius juvenils del barri . Vaig mantenir una entrevista amb dos de les seues sòcies, en la qual parlàrem sobre els orígens de la associació, els seus objectius i les activitats que realitzen, la seua visió del barri i les seues reivindicacions per a aquest.

"Éramos gente que habíamos estado siempre implicados, desde los 16 - 17 años, en el barrio. Esta asociación surge con un intento de entrar en la otra que no es posible, y bueno pues al final decidimos que tenemos cosas que decir en el barrio y bueno, consideramos que la fórmula de asociación de vecinos era la que más se acercaba a lo que nosotros teníamos que hacer."

La seua organització pretén assolir la major horitzontalitat possible. Tenen una Junta Directiva, perquè es necessària, però és més nominativa que real, i a la les seues reunions pot acudir qualsevol. A més valoren molt la capacitat mobilitzadora de la associació, que te molts vincles amb altres entitats del barri com el grup de dones, la coordinadora d'educació o el grup de consum responsable:

"La asociación de vecinos dinamiza muchas cosas en el barrio además de la propia asociación. Por ejemplo yo me impliqué en la asociación de vecinos desde la coordinadora de educación, porque ví que tenía una función muy dinamizadora de todos los movimientos sociales del barrio. En el local por ejemplo se juntan más asociaciones, está abierto y consigue crear redes en el barrio más allá de la asociación."

Pel que fa als membres de l'associació, més que una base estable de socis formals, tenen una àmplia xarxa de connexions amb gent que participa en accions puntuals, quan la seua aportació és necessària.

"Es un barrio muy activo en comparación a otros, pero si consideramos el número de población que tiene la Malvarrosa... Yo creo a la gente una participación en el día a día, un compromiso continuado le cuesta. Son más las colaboraciones puntuales."

Tenemos, digamos, una red de gente alrededor que no participa en el día a día pero sí en su campo, o su materia, o cuando la llamas y tal. Desde fotógrafos hasta artistas que hay en el barrio, periodistas... Gente que se ha ofrecido a llevar la comunicación, cuestiones burocráticas o llevar la representación de la asociación en otros ámbitos como pueda ser las Juntas de Distrito. Luego la gestión diaria la llevamos unas 12 o 13 personas. Esas somos la que estamos siempre, luego con esas personas y grupos satélites, entre comillas.”

El finançament s'obté de les fonts habituals per a aquest tipus d'associacions: petites subvencions i quotes de socis. El local actual ha estat cedit per un veí i es comparteix amb altres entitats, amb els que abans compartien el lloguer dels locals previs.

“Los medios económicos son la cuota de los socios, que es 24 euros la cuota normal, 12 la reducida y luego lo dejas abierto para que algunos socios aporten lo que quieran. Algunas son superiores a esa cantidad. Y luego la otra fuente es la federación de AAVV que a su vez ha pedido las subvenciones pertinentes para gestionar eso y nos dan, no sé, 700 euros o una cosa así”

És una associació amb un fort caràcter reivindicatiu, tot i que també realitza activitats culturals i de difusió i reflexió sobre temàtiques polítiques més generals:

“A veces pensamos que somos un poco sesudos para el nivel cultural que hay en el barrio. Pero consideramos que no por eso tenemos que dejar de hacer charlas sobre la soberanía alimentaria o el tratado de libre comercio o temas de educación por ejemplo. Al margen de que también reivindicamos la condición de las calles, la situación socioeconómica, el aumento del paro en el barrio, el tema de la droga.”

Entre les seues reivindicacions principals podem destacar dues: la construcció d'una biblioteca i l'habilitació de locals per a les entitats del barri i el condicionament i neteja de certes places –Moreno Gans, Moreno Eximeno, Hugo Zárate etc.

“Tenemos plazas, así se llaman, pero son descampados, estercoleros. Estamos a la expectativa de ver cómo se concreta el arreglo de esta plaza (Moreno Gans) que fue una de las cosas que se acordó en la consulta ciudadana.”

Al nombre del butlletí Perifèria que ens van facilitar, nombre 18 (tardor 2015), figuren a més de les anteriors les següents reivindicacions (pp. 14-15)

-Panells informatius: permetrien la comunicació amb els veïns i veïnes i el foment de la participació comunitària.

-Neteja del barri: tot i que s'accepta una part de responsabilitat del veïns, també s'ha produït un abandonament de les autoritat municipals.

-Condicionament i neteja de la platja i el mar: es denuncia la falta d'una bona depuradora i la neteja de l'arena i les aigües.

-Altres: ús públic de la dàrsena per a la Plataforma El Litoral Per Al Poble, carrils bici i ciclocarrers al barri, un poliesportiu de gestió pública i més parques infantils, millora del accés al barri des del Politècnic.

Entre la labor cultural de l'associació destaca l'organització de la darrera Setmana Cultural, del 13 al 22 de novembre de 2015. Les entrevistades semblaven orgulloses dels resultats assolits, a pesar del limitats mitjans econòmics¹⁶.

“La semana cultural nos supuso mucho esfuerzo organizarla, Amics digamos, era el grupo coordinador. Los gastos han sido los carteles, regalos por participar en un concurso de fotografía etc. Las camisetas se cobraron a precio de coste. Toda la gente que vino lo hizo voluntariamente, no cobraron. Por ejemplo la obra de teatro, o Kutxi de Marea que vino a recitar poemas.”

Amics de la Malva fa també una labor de difusió i de donar veu a les opinions dels veïns. Així, publiquen un butlletí anomenat Perifèria, posen cartells a carrers i comerços i tenen un blog molt actiu¹⁷. A més, fan periòdicament actes al carrer on tracten de recollir propostes i fomentar la participació ciutadana.

“Nosotros plantamos las mesas en las puertas principales, de Mercadona, o en los parques. No puedes limitar tu actividad a sólo Internet o a tener un local y que la gente venga. Yo creo que nosotros tenemos que hacer salidas a la calle, informar a la gente de los temas que haya, y tenemos una buena acogida. Y de hecho es un momento en que ellos aprovechan para compartir cosas. En eso creo que tenemos

¹⁶ Programació d'activitats al següent enllaç <http://culturaenlamalva.blogspot.com.es/2015/11/calendari-dactivitats-de-la-setmana.html>

¹⁷ <http://amicsdelamalva.blogspot.com.es/>

éxito. En la revista estamos intentado que anónimos del barrio participen dando su opinión.”

Per últim, altra activitat que des de Amics de la Malva consideren important es mantenir el contacte amb el Ajuntament i participar en els diferent processos participatius que s'estan posant en marxa, tot i que són conscient de les seues limitacions.

“Una asociación de vecinos, aunque sea reivindicativa, no es el enemigo de las Administraciones (...) La consulta ciudadana como idea es muy bonita, pero estamos un poco a la expectativa de ver cómo se materializa. En el barrio el cambio de gobierno no se ha concretado en nada, aquí aún no ha aterrizado nadie.”

Després de parlar sobre l'Associació i les seues activitats, demanàrem a les entrevistades la seua visió sobre el barri. Semblen tenir una descripció molt clara de com es el veí o veïna prototípic de la Malva-rosa, la seua situació socioeconòmica i la consideració que té pel seu barri.

“Es un vecino/a de clase obrera, algunos dirán clase media pero no lo son. Son la gran mayoría con dificultades económicas, gente con muy clara conciencia de pertenecer al barrio. Como estamos muy limitados físicamente, como tenemos la huerta, Alboraya, la vía y la playa quedamos muy delimitados. Y la gente ese pertenecer a la Malvarrosa, que se lleva muy bien pese a que la gente pueda decir que la Malvarrosa tenga mucha mala fama por la droga y eso, la gente contra eso se rebela y sienten esa pertenencia”.

Pel que fa a la convivència i la seguretat ciutadana van contar que per el moment no hi ha alarma social, por, mendicitat ni delinqüència habitual i es realitzen reunions mensuals amb la policia municipal. Es percep una integració correcta de la població immigrant però es mostren preocupades per la relació amb les persones gitanes.

“No se nota racismo, ni comentarios racistas en el barrio, ni pintadas (...) Puede haber un mayor racismo hacia los gitanos que hacia personas procedentes de otros países. Con los gitanos sí que hay cierta separación, desconfianza hacia ellos, de toda la vida. No sé si es por el tema de la droga, pero es histórico de aquí.”

8. CONCLUSIONS

Aquest estudi s'ha enfocat a l'àrea de serveis socials, per aquesta raó les següents conclusions es centraran principalment en els problemes i necessitats de la Malva-rosa en aquest àmbit. No obstant açò, en primer lloc també es farà esment de qüestions d'altre tipus.

Des d'un punt de vista demogràfic, el barri de la Malva-rosa té una estructura poblacional per edat i sexe molt semblant al conjunt de la ciutat, amb una mitjana d'edat de 45,6 i 45,3 anys respectivament (taules 2 i 7). Tanmateix la taxa bruta de natalitat i la taxa general de fecunditat de la Malva-rosa són inferiors a les de la ciutat, potser en les dècades següents es done un envelliment de la població significatiu, com s'ha produït des de 2005.

La població immigrant es diferencia de la del conjunt de València tant per quantitat com per la seua composició. Comparativament a la Malva-rosa hi ha menys població immigrant, tot i que en els últims anys s'està apropant per la reducció major d'immigrants al conjunt de la ciutat¹⁸. A més a la Malva-rosa hi ha més població romanesa i d'altres països de l'est d'Europa i relativament menys llatinoamericans i magrebins.

Respecte a les dades econòmiques, l'indicador de renda de 2001 situa a la Malva-rosa amb un nivell de renda baix, però superior al del seu districte. Amb el trencament de la sèrie d'aquest indicador no podem conèixer el efecte de la crisi sobre el barri en concret, però els indicador a nivell de districte mostren que recentment els Poblatos Marítims es mantenen en un nivell de renda inferior a la mitjana de la ciutat.

Pel que fa als serveis socials, segons la memòria SIUSS del Centre Municipal de Serveis Socials Malva-rosa de 2015, aquest barri aportava el darrer any 425 expedients, el que suposava el 28,7 % dels expedients del centre (taula 15). Aquesta proporció supera per set punts percentuals el pes de la població de la Malva-rosa sobre el total de la zona d'actuació del seu CMSS (ver taula 14).

¹⁸ L'any 2013 havia un 13,1 % de població estrangera a València i un 11,6% a Malva-rosa, a l'any 2015 es va passar a un 11,9 i un 11,2 % respectivament. Font: Població de nacionalitat estrangera a la ciutat de Valencia (2015) . Ajuntament de València.

Tot i que probablement la ubicació del centre al propi barri facilita l'accés dels habitants de la Malva-rosa més que el de la resta de potencials usuaris, és difícil que siga la causa d'aquesta sobrerrepresentació. Segons l'anàlisi demogràfica de l'apartat quart també es pot descartar la presència per damunt de la mitjana de col·lectius especialment vulnerables, com persones majors soles o immigrants amb dificultats d'integració.

Com a hipòtesi, podem atribuir aquest major ús de serveis socials a dues causes: una situació econòmica més precària i alta incidència de l'atur¹⁹ en el cas de la població general i una certa proporció de població de famílies d'ètnia gitana amb un perfil d'alta marginalitat, bàsicament a les *Casitas Rosas*.

A l'entrevista amb la directora del CMSS Malva-rosa es va fer èmfasi especialment en aquesta última com a zona d'interès prioritari per a serveis socials per la concentració de població vulnerable. A més, es tracta d'un focus latent de possibles problemes futurs més greus per al barri, del tipus higiènic-sanitaris o de degradació social, com va succeir les darreres dècada.

En les zones limítrofes amb els bloc de Casitas Rosas, i als mateixos, conviuen dos tipus de població: per una banda les famílies majoritàriament d'ètnia gitana que controlen el tràfic de drogues al barri, per l'altra la població més normalitzada, molta de la qual per la seua situació econòmica no té la possibilitat de viure en altre lloc. En conseqüència, qualsevol intent de "normalitzar" la zona ha d'evitar al menys perjudicar encara més al segon grup. Per exemple, l'enderrocament dels blocs només perjudicaria a la població més integrada que viu en ells.

Per altra banda, també és significativa la manca d'espais de reunió per a les entitats del barri i la realització d'activitats, tant locals com espais a l'aire lliure com places o zones verdes. Encara que no es tracta d'un problema directament de serveis socials sí que ho és indirectament ja que impossibilita el desenvolupament de moltes activitats que serien beneficioses per al barri i que tindrien efectes positius d'integració social de certs col·lectius.

¹⁹ Com que no hi ha dades d'atur desagregades per barri aquesta informació es basa en impressions subjectives pròpies i de les persones entrevistades.

Per exemple la directora del CMSS de Malva-rosa semblava molt preocupada per la falta de locals per a realitzar activitats lúdiques per als xiquets i xiquetes, a pesar de tindre demanda i organitzacions amb interès i recursos humans per a fer-se càrrec.

En conclusió, Malva-rosa és un barri relativament perseguit pel seu passat de barri desfavorit, però actualment amb un ampli teixit social i amb recursos públics i privats suficients. A més, en aquest moments no presenta conflictes greus de convivència, però sí alguns problemes que s'hauran de tenir en compte de cara al futur com el procés d'envelliment que ja s'ha iniciat o l'adequada integració dels diferents col·lectius que viuen al barri.

9. BIBLIOGRAFIA

Llibres i estudis

Corbín Ferrer, J. (1994): *La Valencia Marinera: del Grao a la Malvarrosa*. València. Federico Doménech, S.A.

GARCIA, E. (coord.) (2001): *Aproximació a un mapa de necessitats i problemàtiques socials. Àrea Taula de Solidaritat Malva-Rosa*, Universitat de València, Departament de Antropologia i Sociologia.

INCIS (Instituto de Investigaciones en Ciencias Sociales) (1994): *Los problemas marítimos y sus problemas sociales*. Valencia. Ediciones Iglesia en Misión.

PEÑIN IBAÑEZ, A. (1978): *Valencia 1874-1959. Ciudad, arquitectura y arquitectos*. Ed. Escuela Superior de Arquitectura, Universidad Politécnica de Valencia.

SANCHIS, A. (1994): *Historia de la Malvarrosa: (nacida del agua)*. Valencia. Ajuntament de València, Regidoria de Cultura, Fires i Festes.

Informes administratius

Oficina Municipal d'Estadística (2001): *Indicador de nivel de renta de los distritos y barrios de la ciudad de Valencia para el año 2001*. Ajuntament de València

Oficina Municipal d'Estadística (2015): *"Districte 11. Poblats Marítims. Barri 3. Malva-rosa"*. Ajuntament de València

Oficina de estadística (2015): *Població de nacionalitat estrangera a la ciutat de Valencia*. Ajuntament de València.

Concejalía de Bienestar Social e Integración (2015). *Memoria SIUSS Centro Municipal de Servicios Sociales Malvarrosa*. Ajuntament de València.

Oficina Municipal d'Estadística (2016): *Estimació del PIB per càpita per a la ciutat de València i els seus districtes*. Ajuntament de València.

Oficina Municipal d'Estadística (2016): *Declarantes del IRPF 2010-2012*. Ajuntament de València.

Premsa i fons digitals

Eldiario.es (07-02-2016): *Malva-rosa, el vecino abandonado de El Cabanyal*. En línia, consultat el 9 de març de 2016. [http://www.eldiario.es/cv/Malva-rosa-vecino-abandonado-Cabanyal_0_481202905.html]

Pàgina web de l'associació de veïns i veïnes "Amics de la Malva". [<http://amicsdelamalva.blogspot.com.es/>]

Pons, Paco (2014) *El Ferrocarril de las canteras del Puig (Puerto de Valencia)*. En línia, consultat el 10 de maig de 2016 [<http://caminosdeferro.blogspot.com.es/2014/01/el-ferrocarril-de-las-canteras-del-puig.html>]

Sorribes, J (2013) *La 'T': una historia inconclusa*. En línia, consultat el 10 de maig de 2016 [<http://aulaciutat.org/Facana-Maritima-Josep-Sorribes>]

Entrevistes

Entrevista a Maria Isabel García, directora del CMSS Malva-rosa, realitzada el 8/03/2016.

Entrevista a Ester Concepción Haro, Secretaria e Inés García del Pozo, vocal de l'Associació de Veïns "Amics de la Malva", realitzada el 8/04/2016.